«Raqamli dunyo»

— fan haftaligi ochilishi ssenariysi

Informatika — fan kechasi, haftalik va bellashuv

butun maktab, 5–11-sinf o‘quvchilari uchun

Davomiyligi: 45 daqiqa atrofida

Bu ssenariy informatika haftaligining ochilishi bo‘lib, 45 daqiqa atrofida o‘tadi. Hafta xaritasi, kichik sinflarga «Raqamli odob» eslatmasi, jonli «Ikkilik kod» o‘yini va «Parol xavfsizmi?» viktorinasi bor.

Agar ssenariy foydali bo‘lsa, uni hamkasblaringiz bilan o‘qituvchilar guruhlarida ham ulashing. Bayram va tadbirlar uchun yana ko‘plab ssenariylarni baxtiyor.uz saytidan topishingiz mumkin.

Shu to‘plam sahifasi: https://baxtiyor.uz/informatika-ssenariy/

«Senariylar to‘plami» bo‘limi: https://baxtiyor.uz/oqituvchilar-uchun-hamma-narsa/senariylar-to-plami/

«Raqamli dunyo» — fan haftaligi ochilishi ssenariysi

MAQSAD

Informatika fan haftaligini butun maktab uchun ochish; ikkilik sanoq tizimi, mantiqiy fikrlash va raqamli gigiyena qoidalarini o‘yinlar orqali ko‘rsatish; hafta tadbirlarini e‘lon qilish.

ISHTIROKCHILAR

Ikki boshlovchi (9–11-sinf), informatika o‘qituvchisi, 5-sinf o‘quvchilari, «Ikkilik kod» o‘yini uchun to‘rt nafar 8-sinf o‘quvchisi, she‘r o‘qiydigan o‘quvchilar.

JIHOZLAR

«Raqamli dunyo haftaligi» banneri, hafta rejasi plakatlari, «Ikkilik kod» o‘yini uchun bir tomonida «1», ikkinchi tomonida «0» yozilgan 4 ta katta karton varaq (ustida mos ravishda 8, 4, 2, 1 nuqta yoki son belgilari), «Parol xavfsizmi?» yashil va qizil kartochkalar.

TADBIR REJASI

Ochilish va hafta jadvali — 7 daqiqa. She‘r va ekran me‘yori — 6 daqiqa. «Ikkilik kod» jonli o‘yini — 13 daqiqa. «Parol xavfsizmi?» zal o‘yini — 10 daqiqa. Raqamli odob qoidalari va yakun — 9 daqiqa. Jami: 45 daqiqa atrofida.

O‘QITUVCHI UCHUN ESLATMA

«Ikkilik kod» o‘yinida 4 ta o‘quvchi yonma-yon turadi (chapdan o‘ngga: 8, 4, 2, 1). Kim «1» tomonini ko‘rsatsa, uning soni qo‘shiladi; «0» tomonini ko‘rsatsa, qo‘shilmaydi. Bu kompyutersiz ikkilik sanoq tizimini tushuntirishning eng ko‘rgazmali usuli.

TADBIRNING BORISHI

(Quvnoq zamonaviy kuy. Sahnada hafta jadvali.)

1-boshlovchi: Assalomu alaykum, aziz ustozlar va o‘quvchilar! Bugun maktabimizda «Raqamli dunyo» nomli informatika haftaligi boshlanmoqda!

2-boshlovchi: Haftamiz rejasi bilan tanishing. Dushanba — ochilish va ikkilik kod o‘yini. Seshanba — 5–6-sinflar uchun «Xavfsiz internet» rasmlar tanlovi. Chorshanba — sinflararo algoritmlar bellashuvi. Payshanba — tez va to‘g‘ri yozish hamda mantiqiy masala kuni. Juma — yakun va taqdirlash.

1-boshlovchi: Kompyuter va telefon hayotimizga kirdi, lekin ulardan to‘g‘ri foydalanish — o‘zimizning qo‘limizda. Keling, she‘r eshitamiz.

1-o‘quvchi (she‘r):

Telefonimdan faqat
Foydalanay zarur payt.
Kompyuter, televizorga
Kitobdan keyin navbat.

Ularni silab-siypab,
Javoniga taxladi.
Doimo do‘st bo‘lmoqqa
Chin yurakdan ahdladi.

(Zahro Hasanova, «Kitob o‘qimas bola» she‘ridan)

1-LAVHA. «IKKILIK KOD» JONLI O‘YINI

2-boshlovchi: Kompyuter hamma sonlarni faqat 0 va 1 bilan yozadi, dedik. Qanday qilib? Keling, hozir sahnada jonli kompyuter yasaymiz!

(Sahnaga 4 nafar o‘quvchi chiqadi. Qo‘llarida ikki tomonlama kartochka: oldi «1», orqasi «0». Boshi ustida chapdan o‘ngga «8», «4», «2», «1» belgilari.)

Informatika o‘qituvchisi:

Qoida oddiy: «1» yoniq chiroq, «0» o‘chiq chiroq. Qaysi o‘quvchi «1»ni ko‘tarsa, uning tepasidagi sonni qo‘shamiz! Masalan, 5 sonini yasash uchun 4 va 1 yonishi kerak: ya‘ni 0101!

(O‘qituvchi zaldan sonlar aytadi, sahnadagi o‘quvchilar «0» va «1» ni aylantiradi, zal tekshiradi.)

— 3 soni: 0 0 1 1 (2 + 1 = 3).

— 9 soni: 1 0 0 1 (8 + 1 = 9).

— 10 soni: 1 0 1 0 (8 + 2 = 10).

— 15 soni: 1 1 1 1 (8 + 4 + 2 + 1 = 15).

(Zalda qarsaklar!)

2-o‘quvchi (she‘r):

Eh, masala og‘ir,
Urindik qancha,
Kompyuterda oxir
Yechdi “sichqoncha”.

(Xudoyberdi Komilov, «Zamonaviy ertak» she‘ridan)

2-LAVHA. «PAROL XAVFSIZMI?» ZAL O‘YINI

1-boshlovchi: Endi men ekranda yoki og‘zaki parol namunalarini aytaman. Xavfsiz bo‘lsa — qo‘lingizni ko‘taring, zaif bo‘lsa — «Zaif!» deb nega zaifligini ayting.

— «123456» (Zaif — eng ko‘p uchraydigan va soniyalarda buziladigan parol.)

— «Anvar2012» (Zaif — ism va tug‘ilgan yilni topish oson.)

— «Kq7!mP9#xL2» (Xavfsiz — uzun, katta-kichik harf, raqam va maxsus belgilar bor, ma‘nosiz so‘z emas.)

— Hamma saytda bitta parol ishlatish. (Zaif — bitta joydan sizdirilsa, hamma akkaunt xavf ostida qoladi.)

3-LAVHA. RAQAMLI ODOB QOIDASI

2-boshlovchi: Xavfsizlikdan tashqari raqamli odob ham bor: birovning suratini ruxsatsiz joylamaslik, guruhlarda haqoratli so‘z yozmaslik va ko‘zga dam berish uchun har 20–30 daqiqada ekrandan uzoqqa qarash.

YAKUN

1-boshlovchi: Haftalik davomida barcha tanlovlarda faol qatnashing!

KECHADAN KEYIN

O‘quvchilar bir hafta davomida telefondagi «ekran vaqti»ni kuzatib, o‘yin va darsga ketgan vaqtni solishtirishsin.